T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1484

52011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 22.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Sakarya Milletvekili

Tarımsal üretimde bitki koruma ürünlerinin artan maliyeti çiftçilerin üzerindeki yükü ağırlaştırırken, hatalı ve mevzuata aykırı pestisit kullanımı hem üreticileri hem de tüketicilerin sağlığını tehdit etmektedir.

Bakanlığınızın yürüttüğü hasat öncesi pestisit denetimlerinde mevzuata aykırılıklar tespit edilmeye devam edilmektedir. Ayrıca 1 Temmuz 2026 tarihinde 81 ilde uygulanmaya başlanan B-Reçete sisteminin, bitki koruma ürünlerinin izlenebilirliğini sağlayarak hatalı kullanım ve kalıntı riskini azaltması hedeflenmektedir. Mevcut denetimlerin neden bütün ihlalleri önleyemediğinin, uygulanan yaptırımların sonuçlarının ve yeni sistemin etkinliğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi ile 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, insan sağlığının korunması, güvenilir gıda arzının sağlanması ve bitki koruma ürünlerinin denetlenmesi bakımından kamu makamlarına sorumluluk yüklemektedir.

Bu bağlamda;

1. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında başlıca tarımsal ürünlerde bitki koruma giderlerinin toplam üretim maliyetleri içerisindeki payı nasıl değişmiştir? Fiyat artışlarının üreticilerin gelirine etkisi Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır? Maliyet nedeniyle gerekli mücadeleyi yapamayan üreticilere ilişkin hangi tespitler bulunmaktadır?

2. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında hasat öncesi ve piyasa denetimlerinde kaç numune incelenmiş, kaçında kalıntı limitinin aşılması, yasaklı madde veya tavsiye dışı kullanım tespit edilmiştir? İhlallerin ürün ve il bazındaki dağılımı nedir? Uygunsuz bulunan ürünlerin ne kadarı piyasaya ulaşmadan engellenmiş, ne kadarı toplatılmış veya imha edilmiştir?

3. Daha önce pestisit uygunsuzluğu tespit edilen üretici ve işletmelerin kaçında sonraki denetimlerde yeniden ihlal belirlenmiştir? Tekrarlanan ihlallerin neden önlenemediği incelenmiş midir? Takip denetimleri yapılmayan veya zamanında yapılmadığı belirlenen dosyalar ile bunlardan sorumlu görevliler hakkında hangi işlemler gerçekleştirilmiştir?

4. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında pestisit kalıntısı nedeniyle yurt dışında reddedilen veya Türkiye'ye geri gönderilen tarımsal ürünlerin miktarı nedir? Geri gelen ürünlerin ne kadarı resmî kontroller sonucunda iç piyasaya arz edilmiş, ne kadarı ülkeye alınmamış veya imha edilmiştir? Bu işlemlerde mevzuata aykırılık tespit edilmiş midir?

5. Ruhsatsız, sahte, taklit veya standart dışı bitki koruma ürünlerine ilişkin denetimlerde kaç işletme ve ürün hakkında işlem yapılmıştır? Piyasadan toplatılmasına karar verilen ürünlerin ne kadarı fiilen toplatılmıştır? Aynı işletmelerde tekrarlanan ihlaller ve uygulanmasına rağmen tahsil edilmeyen idari para cezaları bulunmakta mıdır?

6. B-Reçete sisteminin ülke genelinde uygulanmaya başladığı 1 Temmuz 2026 tarihinden itibaren kaç mevzuata aykırı satış, reçete, uygulama veya kayıt işlemi tespit edilmiştir? Kalıntı tespit edilen ürünlerin kaçında kullanılan bitki koruma ürünü, satış noktası ve uygulayıcı sistem üzerinden belirlenebilmiştir? İzlenebilirliğin sağlanamadığı işlemlerin nedenleri nelerdir?

7. Entegre ve biyolojik mücadeleye 2021–2025 döneminde ne kadar kamu kaynağı ayrılmıştır? Desteklenen alanlarda kimyasal ilaç tüketiminde ve kalıntı uygunsuzluklarında ne ölçüde azalma sağlanmıştır? Hedeflenen sonuçların alınamadığı uygulamalar ve bunların nedenleri nelerdir?

8. Yanlış ilaç tavsiyesi, sahte ürün veya standart dışı bitki koruma ürünü kullanımı nedeniyle zarara uğradığını bildiren kaç çiftçi bulunmaktadır? Bu başvuruların kaçı sonuçlandırılmış, kaçında satıcı, üretici veya uygulayıcı sorumluluğu tespit edilmiştir? Zararların giderilmesi için hangi işlemler yapılmış, sonuçlandırılmamış başvurular neden bekletilmektedir?

9. Denetimlere ve B-Reçete uygulamasına rağmen devam eden uygunsuzlukların giderilmesi için 2027 yılında hangi somut tedbirler uygulanacaktır? Kalıntı ihlallerinin, sahte ürün satışlarının ve çiftçinin ilaç maliyetinin azaltılmasına ilişkin sayısal hedefler, sorumlu birimler ve uygulama takvimi nelerdir?